

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2020-11-30
Besvaras senast
2020-12-09 kl. 12.00

Till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:760 Sjukvårdspersonals skyldighet att orosanmäla

Julen närmar sig i en svår tid då vi också befinner oss mitt uppe i en pandemi som i sig medför negativa konsekvenser med ökning av missbruk, psykisk ohälsa, våld i nära relation etcetera.

Julen är en högtid särskilt för barnen. Tyvärr är det inte alla barn som får fridfulla och glädjande jular. För barn som inte har det bra hemma är inte bara jullovet utan också andra högtider och lov från skola och barnomsorg ofta en plåga. Skolan, fritidsaktiviteterna och barnomsorgen tar ledigt. Det gör däremot inte missbruket, våldet i nära relationer, den psykiska ohälsan och stressen. För en halv miljon barn är jul, påsk, midsommar, sommarlov etcetera troligtvis de värsta perioderna på året när mamma, pappa eller andra vuxna brister i sitt vuxenansvar. Det är också perioder då sjukvården får se denna baksida. Därför är det oerhört viktigt att personal inom sjukvården ställer rätt fråga när de träffar på den krassa verkligheten.

I dag finns exempelvis statistik på hur många som kommer i kontakt med sjukvården på grund av våld i nära relation. Det går också att ta fram statistik på hur många av dessa människor som har hemmavarande barn. Skulle man jämföra dessa siffror med hur många orosanmälningar som inkommit till socialtjänsten från sjukvården i samband med händelsen skulle vi med största sannolikhet se ett stort mörkertal av barn som har förbisetts. I dag är det nämligen godtyckligt huruvida sjukvården ställer frågan om det finns hemmavarande barn och, om det blir konstaterat att det finns det, att det följs upp med en orosanmälan till socialtjänsten. Lagen är tydlig för personal som arbetar inom bland annat sjukvården att man är skyldig, enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL 14:1), att anmäla till socialtjänsten om man misstänker eller får kännedom om att ett barn far illa. Skyldigheten att anmäla är personlig och kan inte överlåtas. Tröskeln för anmälan ska vara låg. Man behöver inte ha bevis eller själv utreda barnets situation.

Problemet är att om personal inom sjukvården inte vet om att det finns hemmavarande barn har de heller ingen skyldighet att göra en anmälan. Därför faller många barn mellan stolarna och blir osynliga.

Det är en självklarhet att sjukvården mer aktivt måste lyfta på stenarna, så att mörkertalet för barn som far illa eller blir brottsoffer minskar.

Så fort det kommer in en patient som exempelvis blivit utsatt för våld i nära relation eller misshandel, har ett missbruk, kommer in för rattfylla, psykisk ohälsa, suicid etcetera måste vårdpersonal uppmanas att ställa en fråga om det finns hemmavarande barn eller ta reda på om det går att få fram via journalen. Om det finns barn med i bilden ska en orosanmälan upprättas enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen.

Med hänvisning till ovan vill jag ställa följande fråga till socialminister Lena Hallengren:

Hur ämnar ministern verka så att all sjukvårdspersonal vid särskilda fall frågar patienter om det finns hemmavarande barn och, om det är så, verkställer en orosanmälan till socialtjänsten?

.....

Marléne Lund Kopparklint (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders